

האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי
THE ISRAELI ASSOCIATION FOR COUPLES AND FAMILY THERAPY

שמחה להזמינכם לכנס הארצי שיתקיים ב- 23-25 לספטמבר

הכנס יתקיים בימים שני-רביעי, 23-25 בספטמבר, 2019
באודיטוריום חיפה, אולם רפפורט, שד' הנשיא 140, חיפה

הרצאות מליאה:

ד"ר מרי מורגן - מכון טביסטוק לונדון

פרופ' חיים עומר

פרופ' אסתר כהן

פרופ' מריו מיקולינסר

ד"ר עלי כ"ץ

אנו שמחים להמשיך במסורת, אותה חידשנו לפני שנתיים ומזמינים אתכם לכנס השנתי שיתקיים בימים שני עד רביעי 23-25 בספטמבר 2019, בחיפה.

הכנס יעסוק השנה בנושא ההורות על גווניו והיבטיו השונים: השפעת ההורות על הזוגיות ולהיפך, החוויה ההורית ועולמו הפנימי של ההורה, הורות במצבי משבר, הורות בהקשר חברתי ותרבותי, דילמות ואתגרים בהורות עכשווית וכיו"ב.

נתבונן על ההורות לאורך השנים - המעבר להורות, ההורות הצעירה ההורות הצומחת והיחסים הבין-דוריים בגיל השלישי. מתוך העבודה הקלינית והמחקרית שתוצג בהרצאות ובסדנאות המגוונות נפרוס יריעה מקיפה של - "היות הורה".

הכנס יכלול הרצאות מליאה, מושבים וסדנאות. מעבר לידע המקצועי שניחשף אליו, תהיה זאת הזדמנות נפלאה להפגש, לשמוע, להשמיע, להחליף רשמים ודעות ולהיות חלק מקהילה מקצועית לומדת, חיה ותוססת.

אחכים ארצותכם!

חברי הועדה המדעית

יו"ר הועדה - פרופ' משה אלמגור-טיקוצקי
פרופ' נחמי באום
פרופ' גארי דיימונד

חברי וועדת הכנס

יו"ר הוועדה - דר' חגית ירניצקי
גילה הרן
נועם ישראלי
גלית פלדמן

18:30-11:30 - יום שני 23 בספטמבר - קדם כנס - ד"ר מרי מורגן ממכון טביסטוק

יום שלישי 24 בספטמבר

קבלת פנים - התכנסות והרשמה	10:30 - 09:30
דברי פתיחה וברכות - סיגל ציוני - חברת מועצת העיר חיפה ויושב ראש מנהלת הורים; פרופ' משה אלמגור-טיקוצקי - יו"ר האגודה; דר' חגית ירניצקי - יו"ר וועדת השתלמויות והכנס	10:45 - 10:30
הרצאת פתיחה: The Development of the Creative Couple and the Implications for Parenthood - ד"ר מרי מורגן ממכון טביסטוק	11:30 - 10:45
הרצאת מליאה: האתגר והחזון בהורות העכשווית - פרופ' חיים עומר	12:15 - 11:30
הפסקת צהריים	13:15 - 12:15
מושבים מקבילים (פירוט בהמשך)	15:00 - 13:15
הפסקה והתפזרות לסדנאות	15:00 - 15:30
סדנאות במגוון נושאים (פירוט בהמשך)	17:30 - 15:30
קוקטייל ארוחת ערב חגיגי, ברכות ומופע מוזיקלי משפחתי עם גברי בנאי ובניו - "אלה הם בנאי - גברי, אורי ובוועז"	20:30 - 17:30

יום רביעי 25 בספטמבר

התכנסות	09:15 - 08:45
הרצאת מליאה: "טיפול בהורות" - זרקור על רגשות וויסות רגשי של ההורה בטיפול בילדים באמצעות הוריהם - פרופ' אסתר כהן	10:00 - 09:15
הרצאת מליאה: מבט התקשרותי על הורות יחסי הורה-ילד - פרופ' מריו מיקולינסר	10:45 - 10:00
הפסקה קצרה ופיזור למושבים	11:15 - 10:45
מושבים מקבילים (פירוט בהמשך)	13:00 - 11:15
הפסקת צהריים	14:00 - 13:00
סדנאות במגוון נושאים (פירוט בהמשך)	16:00 - 14:00
הרצאת מליאה: ההורים שאנחנו בראי הילדים שהיינו - ד"ר עלי כץ	17:00 - 16:15
דברי סיכום והרמת כוסית לשנה החדשה	17:00

קדם כנס האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי
 השתלמות בת יום בהנחיית ד"ר מרי מורגן
 ממכון טביסטוק בלונדון

ההשתלמות תתקיים ביום שני 23.9.19
 בין השעות 11:20-18:30
 באודיטוריום חיפה, אולם רפפורט

"התיאוריה והפרקטיקה של עבודה
 פסיכואנליטית עם זוגות:
 מודל היחסים של מכון טביסטוק"

ההשתלמות תתקיים בשפה האנגלית בליווי תרגום סימולטני

תוכנית ההשתלמות

קבלת פנים, הרשמה וארוחה קלה	12:30 - 11:20
ברכות והצגת המרצה - ד"ר חגית ירניצקי, יו"ר ועדת הכנס	12:35 - 12:30
מבט כולל על 'מודל היחסים' של טביסטוק ועל הקונספט 'A couple state of mind' במושב זה תציג מרי מורגן את הגישה הפסיכואנליטית, כפי שהתפתחה במכון טביסטוק להבנה ועבודה עם מערכת היחסים הזוגית. ההתייחסות תהיה אל מכלול הגורמים וההשפעות מן העבר, הדינמיקה בהווה והפוטנציאל היצירתי בעתיד. הקונספט Mind of State Couple A שהומשג ופותח ע"י מרי מורגן יוצג ויפורט. דוגמה קלינית תינתן כדי להמחיש את הרעיונות האלה. יינתן זמן לשאלות ותשובות.	13:50 - 12:35
מתדיינת - ד"ר חני מן שלוי, פסיכואנליטיקאית בחברה הישראלית לפסיכואנליזה ומלמדת בה, מייסדת ומנהלת המרכז לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית, סגנית הנשיאה באיגוד הבינלאומי לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית.	
הפסקת קצרה	14:10 - 13:50
The couple's projective system מושב זה יתמקד בהבנת הקונספט של המערכת הזוגית ההשלכתית. נחקר לעומק את האפיונים של המערכת ההשלכתית - עד כמה היא תקשורתית, גמישה ומכילה או לחלופין פולשנית, נוקשה והגנתית. תיאורים קליניים יינתנו כדי להדגים את סוגי ההשלכה השונים ודרך העבודה איתם בטיפול הזוגי. יינתן זמן לשאלות ותשובות.	15:20 - 14:10
הפסקה וכיבוד קל	15:50 - 15:20
Shared unconscious phantasy and beliefs מושב זה נתעמק במושגים של פנטזיה לא מודעת, פנטזיה משותפת ואמונות משותפות, כמו גם פנטזיות מודעות יותר אך נסתרות בחיי הזוג. השימוש במושגים אלה בהבנה ובעבודה עם הלא מודע הזוגי ייבחן בהקשר הטיפולי. יינתן זמן לשאלות ותשובות.	17:10 - 15:50
מתדיינת - קרן שפירא M.A, פסיכותרפיסטית פסיכואנליטית זוגית מוסמכת בוגרת מכון טביסטוק ליחסים בלונדון. מרצה ומדריכה באוניברסיטת חיפה, במכללות ובמסגרות שונות בתחום הטיפול הפסיכואנליטי הזוגי. קליניקה פרטית בבנימינה.	
הפסקה קצרה	17:20 - 17:10
הצגת מקרה - גלית פלדמן M.A, מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת. ניתוח המקרה ודיון - ד"ר מרי מורגן.	18:20 - 17:20
מחשבות לסיום וסיכום היום - מרי מורגן	18:30 - 18:20

רשימת המושבים

*** המושבים יתנהלו במקביל, ניתן לבחור במושב אחד בכל אחד מימי הכנס.

יום שלישי 24 בספטמבר (13:15-15:00)

מושב מס' 1 - "עוף גוזל חתוך את השמיים"- הורות מעצימה

יו"ר - ד"ר נעמי אפל

- הגברת הערך העצמי והמסוגלות העצמית בקרב ילדים: התפקיד ההורי - ד"ר נעמי אפל
- גישת "אֵיכָהּ הקשר המגדל" - דבורה מרחבי-נבות
- הורות מבוססת חוסן נפשי ותקווה בקרב ילדים ומתבגרים Resilience and Hope Based Parenting - ד"ר חסינטו ענבר

מושב מס' 2 - היבטים פסיכואנליטיים עכשוויים על התפר בין הורות וזוגיות- החוויה הישראלית

יו"ר - דר' חני מן שלוי

- מושגים פסיכואנליטיים של הורות וזוגיות עכשוויים במאה ה-21 - ד"ר חני מן שלוי
- הבנייה מחודשת של משמעות ההורות לאחר אובדן ילד בפיוגוע או במלחמה - אביבה וינברגר
- המפגש הלא מודע בין הורות וזוגיות: הדהוד מהקליניקה הישראלית - מירי לנגה

מושב מס' 3 - "הורות במבט פנימה": היבטים פסיכודינמיים של ההורות

יו"ר - ד"ר זיוה לויטה

- "הורות חסומה והורות ממומשת" - הורות כמעשה יצירה - רפי ישי
- "דברו עיניים" - אבל ילדי, לפיתת השחזור ויצירת מרחב מרפא - ד"ר קרן מינץ מלחי
- "מאדיפוס לסזיפוס" - קריאות חדשות ב"תסביך אדיפוס" הפרוידיאני - אורי פריד

מושב מס' 4 - "תמיד הורים": הורות בצל בגרות צומחת

יו"ר - שרה בוקסנבויים

- הילד בן שלוש, להורים יש חום גבוה- הורות לבוגרים נמנעים - ד"ר אנאבלה שקד
- על הקשר הבינדורי - ד"ר רבקה נרדי
- הולדת סבתא - ענת הררי

מושב מס' 5 - "הורים לילדים גרושים": סוגיות טיפוליות במצבי גירושין וניכור הורי

יו"ר - דר' רות לירון

- עקרון האיטיות בהתמודדות הורים עם קשיים רגשיים של ילדים במשפחות פרק ב' - חיים עמית.
- טיפול משפחתי בניכור הורי - ד"ר ענבל קיבסון בר-און ואורית פרידמן
- "גשר על מים סוערים" - עידית הוניגמן ומירי ספיר

רשימת המושבים

*** המושבים יתנהלו במקביל, ניתן לבחור במושב אחד בכל אחד מימי הכנס.

יום רביעי 25 בספטמבר (11:15-13:00)

מושב מס' 1 - "הולדתו של הורה": המעבר להורות והשפעותיו

יו"ר - פרופ' אשכול רפאלי

- דיכאון לאחר לידה כתופעה זוגית: האינטראקציה בין משתנים אישיים לסגנון ההתמודדות הדיאדית של בן הזוג עם דיכאון שלאחר לידה - נועה אורגד ופרופ' משה אלמגור טיקוצקי
- מאפיינים אישיים וזוגיים המנבאים מעבר חלק יותר מזוגיות להורות - פרופ' אשכול רפאלי
- תקווה וציפיות ריאליסטיות כמשאב זוגי במעבר להורות - ד"ר רוני פשדצקי-שוחט

מושב מס' 2 - "הורות יוצאת מן הכלל": הורות מתמודדת במצבי משבר ולחץ

יו"ר - סביונה קרמר

- התמודדות הורים עם פרוץ משבר פסיכופי ראשון בקרב בוגרים צעירים ותוכנית Navigate לטיפול מערכתי במשבר פסיכופי ראשון - ד"ר עמית ימין
- "הורות במצור" - שילוב EMDR, AIP - Adaptive Information Processing והבנה מערכתית בעזרה להורים בהתמודדות עם מצבי מצוקה חיצוניים - תולי פלינט
- טיפול בהורות ממוקד צמיחה, במצב של איום מתמשך - מודל מתפתח לעבודה עם הורים, במרכזי החוסן שביישובי עוטף עזה - ד"ר רותם שטרנברג

מושב מס' 3 - "איזה מין הורות": מי הזיז את התשוקה שלי?

יו"ר - מיכל ניר

- "משידת ההחלה לחדר המיטות" - נורית שילה בן הרוש
- "איך לדבר מיניות עם ילדנו" - לי ראובני בר דוד
- "תשוקה בחיי היום יום" - גבו וייס
- "פצעים ונשיקות": זוגות ללא יחסי מין וללא מיניות - מיכל ניר

מושב מס' 4 - "הורות בגרסא מעודכנת": סוגיות ואתגרים עכשוויים

יו"ר - ד"ר יוחאי נדן

- שימושים במסכים של נוער ומבוגרים בעידן הדיגיטלי - הגישה המוטיבציונית והתגובה ההורית והמשפחתית המותאמת - ד"ר אילן וולקוב
- טיפול ממוקד קשר עבור בוגרים צעירים להט"בים והוריהם הלא מקבלים - פרופ' גארי דיימונד
- הורות מוצפת ומתעשתת - חלי ברק שטיין

מושב מס' 5 - "הורות מחוץ לקופסא": על גוונים שונים של הורות ומשפחה

יו"ר - דפנה גרינר

- הורות יחידינית: מחקר והשלכות מעשיות - ד"ר דרור אורן
- אבות גאים בעזרת פונדקאות: בין האישי לחברתי - פרופ' עדיטל בן ארי וד"ר מאיה צפתי
- המשפחה הלהט"בית בעידן הפוסט-מודרני - ד"ר אלון אורן

רשימת הסדנאות

*** הסדנאות תתנהלנה במקביל, ניתן לבחור בסדנה אחת בכל אחד מימי הכנס.

רשימת הסדנאות ביום שלישי, 24.9.19 (17:30-15:30)

- **חדש!** המשאלות העומדות מאחורי הורות מיטיבה המשאלות העומדות מאחורי הורות מגדלת - שמואל גרזי עקב מספר המשתתפים הרב אנו שמחים להוסיף בחירה נוספת גם היא בעלת אופי הרצאתי.
- התמודדות הורים עם מצבי ואיומי אובדנות של מתבגרים- עקרונות מ"הטיפול הממוקד שינוי" - ד"ר נגה נבארו (רובינשטיין) מכון שינוי עקב מספר המשתתפים הרב הותאמה הסדנה למבנה הרצאתי, אך תוכנה לא השתנה - הסדנה סגורה
- המרחב המרפא: מהילד הפגיע למהות האוטנטית - ברורית לאוב עקב מספר המשתתפים הרב הותאמה הסדנה למבנה הרצאתי, אך תוכנה לא השתנה - הסדנה סגורה
- "זו ילדותי השלישית, עול השנים כבר נשכח, זו ילדותי השלישית, לבי נפתח": אתגרים בהורות לילדים בוגרים: מפגש בין 3 דורות - אן מסד ויוטה ענתבי קפלן הסדנה סגורה
- "הגבריות החדשה" על כיסא המטופל: מבט על העבודה הטיפולית במעגלי גברים דרך משקפי המטפל המשפחתי - ד"ר אורן גור ופרופ' משה אלמגור טיקוצקי הסדנה סגורה
- מודל עבודה עם קבוצת הורים על בסיס משנתה של וירג'יניה סאטיר - עלי אהרני, טל ברוכיס ואיריס הלפר הסדנה סגורה
- הזנה פוסט-ילדית Post Childhood Nurturing ותפקיד הסדנה הבינדורית - אורלי ורמן הסדנה סגורה
- פיתוח מנטליזציה הורית דרך שימוש בטכניקת הכפיל הפסיכודרמטי - ד"ר הדר ברנט-פרידלר וטל רחמים בירן הסדנה סגורה
- פסיכותרפיה דינמית-חוויתית מואצת AEDP בהורות: "הקפיצה הקוונטית", "ערוצי החוויה" ותפיסת "ניצוצות השינוי" בעבודה עם הורות: הצצה תיאורטית וקלינית לגישת AEDP וליישום הגישה עם זוגות ומשפחות - עדית רונן סתר, רחל פוגל, אורלי שריר ודינה גניס הסדנה סגורה
- פגיעה מינית - היום שאחרי: בין בחירה בטיפול לבריחה - ד"ר נירית ויסברוד ויסמין יחיא הסדנה סגורה
- "אמהות ובנות: דיאלקטיקה בין תיאוריה לפרקטיקה" - הילה פינקלשטיין הסדנה סגורה
- ג'נוגרם מחוץ לקופסא": גיבוש תפיסת ההורות אצל בני זוג ביצירת ג'נוגרם תלת ממדי - דר' מיכל לב הסדנה סגורה

רשימת הסדנאות ביום רביעי, 25.9.19 (16:00-14:00)

- **חדש!** אהבה הורית - אהבה פולנית" - דר' עומר לנס ו- ההורה כעוגן ערכי - ענת גרתי עקב מספר המשתתפים הרב אנו שמחים להוסיף בחירה נוספת גם היא בעלת אופי הרצאתי.
- "טיפול נרטיבי בהורים וילדים" - סביונה קרמר וצוות מכון ברקאי עקב מספר המשתתפים הרב הותאמה הסדנה למבנה הרצאתי, אך תוכנה לא השתנה - הסדנה סגורה
- "להיות ראוי" - כיצד הורים מטפחים ומחבלים בתחושת הערך העצמי של ילדיהם - אמיתי מגד הסדנה סגורה
- אבא הרקולס: שימוש בארכיטיפ האב ובדימויים בעבודה עם אבות - יואב כהן-מנור הסדנה סגורה
- עד מתי? עד מתי נשארים ילדים? עד מתי צריך להיות הורים? - אורה שטרית אהרון הסדנה סגורה
- "הילד שבי והילד שלי": דיאלוג האימאגו האחר שבין הורים לילדיהם, ליצירת הורות מודעת - ליאורה גרינהאוס הסדנה סגורה
- ואיה ההורות????? - אסנת קושניר מרכז בראשית הסדנה סגורה
- בשם האב? עבודה עם אבות לילדים בסיכון - נטע גרייצר הסדנה סגורה
- מחומש ההורות: מודל הדרכה להורות מיטבית - איתן ארם ופרופ' דורית ארם הסדנה סגורה
- "המשותף לארטישוק, לכאוס ולסמכות הורית": טעימה ראשונית בשיטת "הסמכות השלמה" לנוכחות מצמיחה בימינו - אריה טבעון הסדנה סגורה
- "להיות מלחינים של פסקול הילדות של צאצאינו" - הדס שמואל הסדנה סגורה
- "פלורליזם בחדר הטיפול המשפחתי": כשעבר והווה "מחבקים" זה את זה, ו"מחבקים" איתם את ההורה והילד - תיקי שריר, מכון שילובים הסדנה סגורה

הרצאות המליאה

יום שלישי 24 בספטמבר

האתגר והחזון בהורות העכשווית - פרופ' חיים עומר

בתקופתנו קיים סחף בתפקיד ההורי. הסחף נובע מגורמים שונים: א) ההורים בודדים יותר עקב היחלשות המשפחה הרחבה ועליה באחוז הגירושין; ב) היסודות של הסמכות של פעם אינם קבילים עוד היום; ג) החברה של היום יוצרת פיתוים וגורמי משיכה לילדים עצומים מאי פעם; ד) העיר המודרנית מספקת אפשרויות צלילה ומסתור לילדים יותר מאי פעם; ה) העולם הדיגיטאלי הופך את ההורים לטיפשים ותמימים לעומת ילדיהם. כך נוצר מצב בו הורים הרבה פחות יציבים, מחוברים ומסוגלים לפעול מאשר בעבר, וזאת דווקא כאשר ההשפעות והסכנות לילדיהם גדלו לאין שעור. האם מול אתגרים אלה ניתן להציב חזון הורי מאחד, מחזק ומייצב? חזון כזה היה יכול להוות עמוד שידרה חדש למשפחה של היום.

בהרצאה אציג כיצד במצב הסחף שנוצר, ההורים צריכים לעגן את עצמם בתפקידם ההורי, להתייבב כנוכחים, להתאזן על ידי שליטה עצמית, ליצור לעצמם נקודות משענת וחיבור בסביבתם, ולפתח יכולת עמידה, התמדה ואורך נשימה. בדרך זו ההורים יוכלו למלא תפקיד של עוגן, אשר ייצב את ילדיהם בזרם המאיים על כולנו.

פרופ' חיים עומר פסיכולוג קליני ופרופסור חבר בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב. מפתח גישת "הסמכות החדשה" ומודל ה"התנגדות הלא אלימה" בתחום ההורות. פרסם ספרים רבים בתחום הטיפולי ביניהם "שיקום הסמכות ההורית" "המאבק באלימות ילדים" ו"עולם של פיתויים", וכן למעלה משבעים מאמרים ופרקים בספרים בנושאים כמו ההשפעה הטיפולית כגורם לא ספציפי בפסיכותרפיה, נוכחות הורית, התנגדות לא אלימה במשפחות ובקהילה, מלכודת התלות ועוד. המושגים והשיטות של נוכחות ההורים, ההתנגדות הלא-אלימה והסמכות החדשה מיושמים על-ידי מרכזי טיפול בארץ ובעולם.

'היות זוג' והיכולת לפתח הורות יצירתית: פרספקטיבה פסיכואנליטית" - ד"ר מרי מורגן (ההרצאה תינתן בשפה האנגלית בליווי תרגום סימולטני).

מרי מורגן תחקור מנקודת מבט פסיכואנליטית את ההתפתחויות הנפשיות ההכרחיות בהתהוות הזוגיות, במיוחד את היכולת להתייחסות הדדית יצירתית, יכולת שהיא לטענתה הכרחית להורות טובה. התפתחות נפשית זו אינה מובנת מאליה ואיננה נטולת אתגרים. הורים רבים מתקשים מאחר ולא הצליחו לפתח או להרגיש את היכולת הזו במלואה. ילדים יכולים להצמיח את היכולת הפנימית הזו של ההורים, אבל עזרתו של מטפל זוגי ומשפחתי יכולה להוסיף ולפתח יכולת פנימית חשובה זו.

The Development of the Creative Couple and the Implications for Parenthood:

Mary Morgan will explore from a psychoanalytic perspective the psychic developments that are crucial in becoming a couple, especially the capacity for creative couple relating, a capacity she argues is crucial in good parenting. This psychic development is not straightforward and without challenges. Many parents struggle because they have not been able to develop or feel this capacity securely. Children challenge this internal capacity in parents but also, sometimes with the help of couple or family therapy, stimulate further development of this important internal capacity'.

מרי מורגן היא פסיכואנליטיקאית ופסיכותרפיסטית זוגית, עמיתה של החברה הפסיכואנליטית הבריטית ומרצה בכירה במכון טביסטוק בלונדון. פרסמה מאמרים רבים על עבודה פסיכואנליטית בזוגות ולאחרונה פרסמה את ספרה A couple state of mind. היא חברת הוועד המנהל של האיגוד הבינלאומי לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית, ה-IPA וחברה בוועדה המייעצת של כתב העת Couple and family psychoanalysis. מרי מורגן מדריכה בכירה בפסיכותרפיה זוגית ומרצה בינלאומית.

הרצאות המליאה

יום רביעי 25 בספטמבר

“טיפול בהורות”: זרקור על רגשות וויסות רגשי של ההורה בטיפול בילדים באמצעות הוריהם - פרופ' אסתר כהן

המחקר העדכני מציע להתייחס לויסות רגשי כהליך טרנס-דיאגנוסטי חשוב הפועל במרבית הפסיכופתולוגיות. במקביל מוצע להתייחס לויסות רגשי כהליך טרנס-טיפול מועיל של הגדלת יכולות התמודדות רגשית מעבר לאבחנה ספציפית. רכישת יכולות ויסות-עצמי היא מטלה התפתחותית מרכזית הקשורה להסתגלות, חוסן או לפסיכו-פתולוגיה בילדות ובבגרות. ויסות רגשי מתייחס ליכולת לעצב (למנוע, לצפות ולהתאושש מ) אמוציות שליליות ולחוות רגשות חיוביים. ויסות עצמי הוא תנאי מקדים ליכולת לעזור לאחר לווסת רגשות, תחושות, קשב, מוטיבציה והתנהגות ביחסים בינאישיים, ורלבנטי במיוחד בהורות. מוקד מרכזי בטיפול בבעיות ילדים אם כך נוגע לקידום הויסות הרגשי של ההורים.

בהתבססות על מחקר שערכנו נצביע על הגורמים החשובים ביותר הקשורים ביכולת הויסות הרגשי בהורות ומה מנבא קשיים ביכולת זו, תוך הדגשת התרומה של סגנון ההתקשרות, היכולת הרפלקטיבית, רמת החמלה העצמית וסוג הרגשות הדומיננטיים בחוויית ההורות. נדגים את מעגלי ההשפעה ההדדיים בין גורמים אלה והסתגלות הילד. נצביע על ההשלכות של השימוש בידע מתוך המשגות אלו למודל העבודה של “טיפול אינטגרטיבי בהורות” סביב בעיות ילדיהם.

פרופ' אסתר כהן היא פרופ' אמריטה מהאוניברסיטה העברית ירושלים וכיום חברת סגל בתכנית לפסיכולוגיה קלינית של הילד במרכז הבינתחומי הרצליה. מומחית ומדריכה בפסיכולוגיה קלינית, פסיכולוגיה התפתחותית וטיפול משפחתי. פרופ' כהן היא חלוצה בקידום העבודה הטיפולית עם הורים ותרמה רבת משמעות לתחום באמצעות מחקרה ופרסומיה הרבים והספרים אותם פרסמה, ביניהם: 'חוויית ההורות' ו'טיפול בהורות'.

מבט התקשרותי על הורות ועל יחסי הורה-ילד - פרופ' מריו מיקולינסר

התאוריה והמחקר בהתקשרות מדגישים את החשיבות של הרגישות והתגובתיות של הדמות המטפלת לצרכים של הילד ושל היכולת שלה לתמוך בילד בוויסות רגשית ובמאמצי החקירה והלמידה שלו. כמו כן, התיאוריה והמחקר מציעים גורמים אישיותיים וסביבתיים אשר יכולים לפגוע ביכולת ומוכנות ההורה להיות דמות רגישה ותגובתית. בהרצאה אתמקד במבט התקשרותי על ההורות והגדרת התפקיד ההורה כחוף מבטחים ובסיס בטוח, תוך התייחסות להשלכות של מילוי תפקידים הוריים אלו להתפתחות המיטבית של הילד וליצירת יחסים מספקים עם האחר. כמו כן, אתמקד בהמשגה של מערכת ההתנהגותית של אכפתיות (caregiving) וליחסי הגומלין בינה לבין מערכת ההתקשרות, תוך התמקדות באופי בו נטיות התקשרותיות של ההורה מעצבות את התפקוד ההורי והיחסים בין הורה-ילד.

פרופ' מריו מיקולינסר - דיקן בית הספר לפסיכולוגיה במרכז הבינתחומי הרצליה. בעברו מילא מספר תפקידים בכירים באוניברסיטת בר-אילן, ראש המחלקה לפסיכולוגיה, יו"ר היחידה ללימודים בין-תחומיים, דיקן המכללות האזוריות. מייסד מרכז פלג-ביליג לחקר איכות חיי המשפחה, ובין המייסדים של מרכז גונדה לחקר המוח. פרופ' מיקולינסר פרסם למעלה מ-300 מאמרים ופרקים מדעיים בכתבי עת מהמובילים בעולם בתחומים של אישיות ופסיכולוגיה חברתית.

ההורים שאנחנו בראי הילדים שהיינו - דר' עלי כ"ץ

ההרצאה מזמינה אותנו כמטפלים וכהורים למסע התבוננות פנימה על הדרך ההורית שלנו מתוך הילדים שהיינו, למפגש חדש ומשמעותי עם עצמנו ועם ילדינו ולראייה מחדשת את ההורים שאנחנו.

אנו משקיעים בילדינו את כל מה שיש לנו: אוהבים ודואגים להם עד כלות, מלווים ותומכים. ובכל זאת, לעיתים משהו בקשר משתבש... מדוע זה קורה ומה עושים עם זה? נתבונן במצבים שונים בתוך יחסי הורים - ילדים שעשויים להעלות בנו רגשות של כעס, חוסר אונים, ניתוק ואידך, גם תקווה.

בהרצאה משתף דר' עלי כ"ץ גם את נקודת המבט שלו כמטפל, כאדם וכאבא המתמודד עם אותם אתגרים.

דר' עלי כ"ץ - פסיכולוג קליני וסופר מתמחה באבהות ובגיל ההתבגרות, ניהל בארץ ובארה"ב תוכניות טיפוליות במוסדות פסיכיאטריים והרצה באוניברסיטאות ובמכללות. מחבר הספרים - 'אינטליגנציה אבהית' ו'אוף גוזל' - יחסי הורים ומתבגרים.

תקצירי מושבים 24.9.19 (15:00-13:15)

מושבים * המושבים יתנהלו במקביל, ניתן לבחור במושב אחד בכל אחד מימי הכנס.**

יום שלישי 24 בספטמבר (15:00-13:15)

מושב מספר 1 - "עוף גוזל חתוך את השמיים": הורות מעצימה

הגברת הערך העצמי והמסוגלות העצמית בקרב ילדים: התפקיד ההורי - ד"ר נעמי אפל

ערך עצמי (Self Esteem) ומסוגלות עצמית (Self-Efficacy) הם מושגים קרובים אך אינם זהים. אדם בעל ערך עצמי ומסוגלות עצמית גבוהים חווה שביעות רצון במישורים השונים בחייו ותחושת אושר גדולה יותר מבעלי ערך עצמי ותחושת מסוגלות עצמית נמוכים.

ערך עצמי ותחושת מסוגלות עצמית נמצאו קשורים גם למשתנים כמו דחייה חברתית, ביצועים אקדמיים, בעיות התנהגות, עבריינות והתנהגות אנטי סוציאלית, הפרעות נפשיות כמו דיכאון, חרדה והפרעות אכילה ואפילו תחלואה פיזית. המפתח העיקרי בפיתוח ערך עצמי ומסוגלות עצמית, נמצא אצל ההורים והדמויות המשמעותיות. בכוחם של אלו להעצים באופן משמעותי שני משתנים אלו, בין השאר באמצעות העברת מסרים חיוביים עקביים. בסדנה נבחר לעומק את שני המושגים ואת הקשר ביניהם, ונלמד טכניקות חדשות ויעילות, פרי פיתוחה של ד"ר נעמי אפל, שיש בהן כדי לסייע בטיפוחם של מרכיבים אלה.

ד"ר נעמי אפל - עו"ס, מומחית ומדריכה מוסמכת בטיפול התנהגותי קוגניטיבי (CBT). מנהלת מכון "שיטות". מנהלת אקדמית של תוכנית ההכשרה לטיפול הורי, זוגי ומשפחתי בתל השומר. מרצה בפקולטה לרפואה באוניברסיטת ת"א ובתוכניות להכשרת מטפלים ב-CBT. פיתחה שיטות טיפול ייחודיות הנלמדות במוסדות אקדמיים וטיפוליים. חיברה 7 ספרים בתחום הטיפול בילדים והדרכת הורים, בהם הספרים: "כוחו של CBT בטיפול זוגי" ו-"לדבר CBT עם הורים וילדים", עליהם נשענת ההרצאה.

גישת "אֵיכָה" - הקשר המגדל" - דבורה מרחבי-נבות

ייחודה של גישת אייכה שפותחה על ידי דר' איתן לבוב היא בתפיסת ההורים כמי שיכולים לייצר שינוי משמעותי במצבו של הילד גם כשהוא סובל מקשיים חמורים, אינו משתף פעולה או אינו מגיב במידה מספקת לטיפול. הטיפול מציע להורים 'מפת דרכים' מעמיקה במפגש המורכב והמאתגר בינם לבין ילדם. 'מפת דרכים' זו כוללת מגוון המשגות ודרכי התערבות המאפשרות להורים להגביר את הבנתם את ילדם ואת עצמם, לשנות את צורת התקשורת עם ילדם לכיוון של 'שפה מגדלת' וללמוד כיצד להתנהל מול ילדם בטווח שבין מצבי יומיום שגרתיים ועד לקונפליקטים קשים ואף אלימים. שינויים אלה בהתנהלות ההורית משפרים את חווית ההורה ואת הקשר בינו לבין הילד ומייצרים לילד סביבה חדשה המכוונת ומקדמת התפתחות בריאה. הגישה נמצאה יעילה ביצירת שינוי מובהק במישור התפקודי והרגשי של הילד, ברמת המצוקה ההורית ובאופי היחסים בין ההורה לילד, בטווח רחב של קשיים ובכלל זה התנהגויות נמנעות, דיכאון, חרדה, התנהגויות סיכון עצמי ותוקפנות אצל ילדם. בנוסף, מתאימה הגישה גם להורים המתמודדים עם אתגרים 'רגילים' בגידול ילדים ומעלים שאלות המתעוררות באופן שכיח בקרב הורים בעידן הנוכחי.

בהרצאה יתוארו אתגרי ההורות העכשווית, דפוסי ההורות השכיחים שהתפתחו בעקבותיהם והשפעתם על התפתחות של ילדים. שיטת 'אייכה' לטיפול בילד באמצעות הוריו תוצג כמענה ליציאה מהסבך.

דבורה מרחבי-נבות - עו"ס קלינית - מטפלת משפחתית M.S.W. מטפלת מוסמכת בכירה בשיטת אייכה, מדריכה ורכזת קלינית.

הורות מבוססת חוסן נפשי ותקווה בקרב ילדים ומתבגרים RESILIENCE AND HOPE BASED PARENTING - ד"ר

חסינטו ענבר

הורים מאמצים אסטרטגיות שונות לטיפול תהליכים פסיכולוגיים וחברתיים כדי ליצור אקלים משפחתי המאפשר לקדם יעדי צמיחה והתפתחות מיטבית בקרב חברי המשפחה ובמיוחד בילדיהם.

ההרצאה, מתמקדת ביעדי הורות ומציעה מספר אסטרטגיות של הורות מבוססות חוסן נפשי ותקווה: ה- Resilience and Hope Parenting Mind Set, עיצוב מודל של התמודדות אפקטיבית, טיפוח מיומנויות קוגניטיביות, רגשיות והתנהגותיות, ויצירת הזדמנויות לתרגול מיומנויות אלה. נעסוק בדרכים להעצמת החוסן המשפחתי וההורי והשפעתם על יכולת ההתמודדות של ילדים ומתבגרים במצבים של קושי, משבר, לחץ וחרדה נורמטיביים ואחרים, טיפוח הליבלוב (Flourishing) וצמיחתם האישית. ההרצאה משלבת עקרונות של הגישה המערכתית Solution Focus Brief Therapy, של הגישה הקוגניטיבית ההתנהגותית Emotional Schema and Regulation Therapy, של הפסיכותרפיה החיובית ("הגל השני" ו- Compassion Therapy Self) וכן עקרונות יישומיים של התאוריה ה-Polivagal לטיפול הביטחון העצמי, האומץ והוויסות הרגשי.

ד"ר חסינטו ענבר - פסיכולוג קליני, מדריך ומטפל משפחתי וזוגי, מדריך ומטפל בטיפול קוגניטיבי התנהגותי, מרצה לשעבר במוסדות אקדמיים שונים, מדריך ומטפל בטיפול קבוצתי, מורשה להוראת המדעים וטיפול בהיפנוזה. מרצה במוסדות להכשרת מטפלים, פסיכולוגים, פסיכיאטרים, רופאים ואחיות אקדמיות בתחומים שלעיל.

מושב מספר 2 - היבטים פסיכואנליטיים עכשוויים על התפר בין הורות וזוגיות - החוויה הישראלית

מושגים פסיכואנליטיים של הורות וזוגיות עכשוויים במאה ה-21 - ד"ר חני מן שלוי

בהרצאה זו יובאו המושגים הפסיכואנליטיים המעודכנים ביותר בתחום ההורות והזוגיות. דינמיקה לא מודעת הזולגת וחודרת מהרבדים הפנימיים של הפרט החוצה לזוגיות, להורות, למשפחתיות, לחברה ולמדינה ומהחץ פנימה. יובאו דוגמאות מהמציאות הישראלית.

ד"ר חני מן - שלוי, פסיכואנליטיקאית בחברה הישראלית לפסיכואנליזה ומלמדת בה, מייסדת ומנהלת המרכז לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית, סגנית הנשיאה באיגוד הבינלאומי לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית Family International Association of Couple and Psychoanalytic.

הבנייה מחודשת של משמעות ההורות לאחר אובדן ילד בפיגוע או במלחמה - אביבה וינברגר

הרצאה זו תציג ממצאים ממחקר איכותני שבחן את חווית ההורות של הורים שכולים בישראל שאבדו ילד בפיגוע או במלחמה. לשכול טראומטי של אחד הילדים במשפחה יש השלכות על ההתנהלות ההורית ועל חוויית ההורות המתמשכת. ההרצאה תצביע על הדרכים השונות בהן מתמודדים ההורים עם סוגיות שונות בהורות, על רקע סוגיית הילד המת והילד החי, כולל סוגיות הקשורות להתמודדות עם השונות בין ההורים בתהליכי עיבוד האבל. ממצאי המחקר מצביעים על כך כי תהליכים לא מודעים הקשורים לצורך בהבניית הזיכרון לילד המת, ולא דווקא היעדר תפקוד הורי בעקבות השכול, משליכים על התנהלות המערכת המשפחתית בהקשרים שונים. דוג' לכך נמצאה בהקשר של הצורך של המערכת המשפחתית להשתנות ולצמוח (מורפוגנזיס) עם השנים, מול הרצון לשמר את שיווי המשקל המשפחתי הקודם (הומיאוסטזיס). מתברר כי לעיתים הרצון לשמר את ההומיאוסטזיס מונע ע"י הצורך של ההורים בהבניית זיכרון הילד המת אל תוך חיי המשפחה באופן שישאיר אותו לכאורה בחיים. להתנהלות זאת השלכות על הקשר עם הילדים האחרים ועל צרכי ההשתנות והגדילה שלהם. ההורות הנבנית מחדש לאחר האובדן מצביעה, בין היתר, על תהליכי שימור מול צמיחה במשפחה, אשר לרוב מלווים בקשיים שונים ומגוונים. מטרת ההרצאה לעורר תובנות חדשות בקרב אנשי מקצוע על דרכי ההתמודדות בהורות של הורים שכולים.

אביבה וינברגר - עו"ס, מטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת, מדריכה בטיפול משפחתי וזוגי. דוקטורנטית, אוניברסיטת אריאל, מרצה בבית הספר לע"ס באוניברסיטת אריאל.

המפגש הלא מודע בין הורות וזוגיות: הדהוד מהקליניקה הישראלית - מירי לנגה

רבים מפרידים בין הפונקציה ההורית והפונקציה הזוגית כשייכים לעולמות תוכן רגשיים שונים. בהרצאה זו ייפרשו הדינמיקות הלא מודעות המראות כיצד שתי הפונקציות קשורות זו לזו, מפעילות זו או זו וביחד יוצרות מערכת לא מודעת משלימה האחת את השניה. בהרצאתה תדגים מירי עולם נסתר זה דרך הדהודו במציאות הישראלית.

מירי לנגה - מתמחה בכירה לפסיכואנליזה זוגית ומשפחתית במכון הפסיכואנליטי הזוגי ומשפחתי. עובדת סוציאלית בעלת תואר שני, מטפלת ומדריכה במרכז מהות בירושלים, ובקליניקה פרטית.

מושב מספר 3 - "הורות במבט פנימה": היבטים פסיכודינמיים של ההורות

"הורות חסומה והורות ממומשת": הורות כמעשה יצירה - רפי ישי

עולם המושגים הטיפולי ממוקד לרוב בהבנת הנפש הילדית ובמצבי רגרסיה והתפתחות בשלבי חיים מוקדמים. נראה שטרם התגבשו מושגים המגדירים את חווית ההורה המשלימה את זו של הילד/ה. לגישתנו, הורות היא שלב התפתחותי של בוגרים שבהפכם להורים עוברים שינוי מבני באישיותם. מאחר ומדובר בבריאה של חיים חדשים, המודל מציע הבנה של חווית ההורות כיצירה והבנת מחסומים בהורות כמחסומי יצירה. הטיפול מיועד לאפשר חופש ותנועה בין תהליך לתוצר בעולמו הרגשי של ההורה ולסייע לו לשאת את מורכבות היצירה בשותפות (אם-אב-ילד/ה או מבנים אחרים). בהרצאה יוצגו דרכי התמודדות עם מחסומים בהורות המתעוררים בתגובה לשלבים שונים בהתפתחות הילד וכן, בתגובה לאירועי דחק המובילים לקריסה בתפקוד ההורי והזוגי ולעצירה של יוזמה וחופש הבעה. כאשר להורה ניתנת הזדמנות להתייחס אל עצמו כיוצר, הוא יכול לעשות שימוש במטפל כתומך ביצירתו וכמי שמאפשר לבחור בעמדה הורית גמישה הנעה בין עיצוב לגילוי. ההורה יכול להשתמש במנגנוני תיקון ונסיגה בשירות האגו, ולנצל את הטראומה לחיזוק הקשר והקרבה עם השותפים ליצירה. ההרצאה מבוססת על 3 מאמרים המציגים מודל לטיפול בהורים, במסגרת טיפול בילדיהם או כחלק מתהליך פרטני/זוגי של ההורה בנפרד מהילד/ה. כל אלו מתוך בחינה של חשיבה תיאורטית דינמית, פסיכואנליטית והתפתחותית אודות ההורות.

רפי ישי - פסיכולוג קליני התכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית, המחלקה לפסיכולוגיה, אוניברסיטת חיפה.

"דברו עיניים": אבל ילדי, לפיתת השחזור ויצירת מרחב מרפא - ד"ר קרן מינץ מלחי

כאשר חוויות של אובדן, חסך ופגיעה נתפסים כבלתי נסבלים, כבלתי ניתנים לתיקון, הנפש מחפשת את ה"אחר", באמצעות חוויות רוויות כאב ותכלנה לזכות בטרנספורמציה. בכך עמונה התקווה להיווצרות של ריפוי/שינוי-התחדשות החיים אשר נגדעו. המעבר להורות מסמל תהליך התפתחותי של אבל, בו ההורה נדרש לוותר על מקומו כילד, לטובת הקבלה של תפקידו בהווה כהורה (פלאסיו אספאסה, 2004). אולם, כאשר היחסים המוקדמים עם דמויות הוריות ואחרים משמעותיים היו פוגעניים או חסרות, האבל ההתפתחותי כמו נלכד לתוך רשת האבל הקדום של חוויות הפגיעות והחסך. אזי, קיימת הסכנה שאבל יתמזג באבל, והיחסים הנבנים עם הילד, אלו הפנטזמטיים ואלו הממשיים, עלולים להיבצע בצבע של יחסי העבר שהופנמו לכדי ייצוגי עצמי/אובייקט, ביחסים קומפלמנטריים (בנג'מין, 2004) מצמצמים. שחזורים לופתים מנהלים את במת ההתרחשות ההורית, פוזיציה המבטאת ניסיון חוזר לספר את הסיפור שלא סופר, באמצעות הדור הבא, באמצעות הקשר עמו. בהרצאה יתוארו תסריטים של הורות פצועה/פוצעת, תוך אימוץ השפה האינטרסובייקטיבית להתבוננות על יחסי הורה-ילד בצל כאב של פגיעה וחסך חמורים. נתבונן על אופן השימוש בקשר הטיפולי וביצירה המשותפת המתהווה בין מטפל ומטופל כמכניזם מרפא אשר מאפשר תיקון בקשר הורה-ילד.

ד"ר קרן מינץ מלחי - מרצה בביה"ס לעבודה סוציאלית אוניברסיטת אריאל, מדריכה בצוות המרפאה לטיפול בטראומה מינית, מרפאת נתניה- בי"ח לב השרון, קליניקה פרטית.

מאדיפוס לסיזיפוס: קריאות חדשות ב"תסביך אדיפוס" הפרוידיאני - אורי פריד

פרויד הציג את תסביך אדיפוס כ"תסביך היסוד של כל הנורוזות". בהרצאה זו, המבוססת על כתבי לאקאן, ויניקוט, אוגדן ו"סוד גינת האגוז" שבספר הזהר, אציע קריאות חדשות במיתוס האדיפלי, כאלו השופכות אור על הקשר המיתי המורכב בין אבות ובנים. אציע פרשנות הגורסת כי כל לידה של ילד הופכת את דור ההורים החדש לקרובים יותר למותם ולהיותם "ברי חלוף". בכך למעשה הופך כל ילד שנולד באופן אימננטי למבשר מותם של הוריו. כשנפגוש בקליניקה באב שאינו מסכין עם היותו בר חלוף, תתחדד המורכבות הזו ביתר שאת, מפני שבאופן לא מודע מעודד האב את בנו שלא לגדול, כי בצמיחתו יביא לכיליונו של אביו. מתוך קריאה חדשה זו במיתוס המקורי נוכל להבין את בריחתו של אדיפוס מהגורל שמנבא לו האורקאל. בקליניקה נפגוש בגברים מוכשרים שמתקשים לממש את עצמם מתוך אימה לא מודעת שמימוש עצמי יביא לחורבן האחר. נוכל להסביר את הפגיעה בתחושת האומניפוטנטיות הגברית או הפגיעה הנרקסיסטית הגברית, ככזו שנובעת מתוך הרצון להגן על האב מפני כיליונו הצפוי. לקריאה זו אימפליקציות קליניות נרחבות המשפיעות על יחסי הורה-ילד הן ברמה האינטרא-פסיכית והן בדפוסי העברה בחדר הטיפול. בהרצאה אשרטט קווים ראשוניים ליישום התיאוריה בפרקטיקה הטיפולית ביחסים הטרומים-אדיפליים וביחסים המשולשים אם-אב-ילד.

אורי פריד - M.S.W - מרצה מן החוץ, ביה"ס לעבודה סוציאלית ולרווחה חברתית, האוניברסיטה העברית.

מושב מספר 4 - "תמיד הורים": הורות בצל בגרות צומחת

הילד בן שלושים, להורים יש חום גבוה- הורות לבוגרים נמנעים - ד"ר אנאבלה שקד

הרצאה זו עוסקת בהורות לילדים בוגרים ומתמקדת בתופעת ההימנעות של הילדים מלהיענות למשימות חיים מרכזיות כמו עבודה וזוגיות, ובהמשכיות מתן שירותים ומימון מצד ההורים.

בהרצאה אסביר מהי הימנעות, מה המקורות החברתיים והרגשיים שלה, ואציג מודל בן ארבעה שלבים להדרכת הורים של נמנעים.

ההרצאה מבוססת על עבודת הדוקטורט שלי ועל הספר "לקפוץ למים- מהימנעות להשתתפות מלאה בחיים" בהוצאת מודן.

ד"ר אנאבלה שקד - הינה מרצה ומנחת קבוצות בכירה במכון אדלר. יו"ר האגודה הישראלית לפסיכותרפיה ממוקדת. בעלת תואר שני ושלישי בתרפיה בהבעה ויצירה מאוניברסיטת לסלי בבוסטון. מייסדת בית הספר לפסיכותרפיה במכון אדלר ומרצה בכירה בו. מנהלת אקדמית, מרצה בכירה ומדריכה בביה"ס להכשרת מאמנים במכון אדלר, וביה"ס הבינלאומי לאימון אדלריאני IPCTI. מוסמכת ע"י איגוד הקואצי"נג הבינלאומי. מרצה מבוקשת בארץ וברחבי העולם.

קשר בינדורי - ד"ר רבקה נרדי

אחד הנושאים המדוברים ביותר והקונפליקטואליים בין הורים לילדים בוגרים קשור לקו הדק המבדיל בין מעורבות להתערבות. זה נוגע בכול תחומי חיינו, מבחירת בני זוג, מקצוע, אורח חיים וכדומה. המעורבות/ התערבות מביאה קונפליקטים נוספים עם היכנסות של בן/ת זוג לחיי ילדינו. קונפליקט זה המכונה "קונפליקט הנאמנויות" יוצר קשיים בזוגיות, מריבות רבות האשמות באי נאמנות לזוגיות והעדפת "שקט תעשייתי" עם ההורים על חשבון האינטימיות הזוגית. גם בקשר הבינדורי יכול להיווצר קרע. בדברנו על קשר בינדורי אנחנו נכנסים לעולם מורכב, ייצרי, רווי ברגשות כמיהה לצד אכזבות וכאב. משפחה גדולה ומלוכדת משדרת לעולם - הצלחנו! אנו מסתירים את "אי הצלחה" של ילדינו, את "הבושות", הגרושים המכוערים והסכסוכים ומתפקדים על פנטזיה של משפחה גדולה, מאושרת ומלוכדת.

בהרצאה נדון בחמישה נושאים שיוצגו באמצעות סיפורים מחדר הטיפול ותובנות להתמודדות:

- על נתינה וקבלה, על גבולות יכולותינו
- קונפליקט הנאמנויות בין משפחת המוצא והמשפחה החדשה. מה תפקידנו כהורים?
- בין מעורבות להתערבות
- עניינים בלתי סגורים - על מוקשי הורות
- צוואה = אהבה

ד"ר רבקה נרדי כתבה ספרים רבים בנושאי מגדר, יחסי נשים גברים ועוד. פרסמה בכתבי עת מקצועיים והציגה בכנסים בינלאומיים. תחומי התמחותה העיקריים הם זוגיות, קשר בינדורי, קריירה ומשפחה, מעברים ושינויים בחיים וסוגיות בגיל הבוגר. ב-1990 הקימה את מכון דיאלוג יחד עם בן זוגה ד"ר חן נרדי.

הולדת סבתא - ענת הררי

הבשורה על אודות היריון הבת או הכלה, גם אם הוא טבעי ורצוי, יוצרת טלטלה בקרב הסבתות-לעתיד ומתניעה אצלן תהליך של התכוננות לשינוי, מעין היריון מקביל, שבסופו נולדת (גם) סבתא. בתהליך ההתכוננות עולות מחשבות בנוגע לסבתאות המתקרבת (איזו מין סבתא ארצה להיות), ובנוגע למשמעות השינוי ולהשלכותיו על חייהן ועל חיי בני המשפחה. מחשבות אלה מעוררות רגשות שונים, ביניהם שמחה ואושר, אבל גם חששות, דאגות והתלבטויות.

בהרצאה אסקור בקצרה את קשת הרגשות וחלק מההתלבטויות המרכזיות שמעסיקות סבתות, לפעמים כבר בתקופת ההיריון. אדבר על זהות ועל יחסים משתנים - עם עצמה, עם בני המשפחה (זוגיות, ילדים, נכדים) ועם העולם. לסיום, אביא חלק מהדרכים היצירתיות שמוצאות סבתות כדי לפתור קשיים ולהוציא את המיטב מהשינוי הגדול.

ענת הררי היא מטפלת משפחתית ופסיכולוגית חברתית, בעלת קליניקה פרטית בתל אביב. כתבה ספרים שעוסקים כולם בהורות: הולדת סבתא, מאה אימהות מאה זיכרונות, ילד טוב דיו: להיות הורים למתבגרים (כולם יצאו לאור בהוצאת "בבל"). מנחה סדנאות כתיבה וריטורטיים בנושאים שונים, ואת סדנת הכתיבה למטפלים ב"סדנאות הבית ביפו".

מושב מספר 5 - "הורים לילדים גרושים": סוגיות טיפוליות במצבי גירושין וניכור הורי

עקרון האיטיות בהתמודדות הורים עם קשיים רגשיים אצל ילדים במשפחות פרק ב' - חיים עמית

כשאנו מדברים על משפחות פרק ב' (משפחות מורכבות, מחוברות, משולבות וכיוצא באלה) הכוונה היא למשפחות הכוללות זוג עם ילד אחד לפחות שאינו ילדם המשותף של בני הזוג אלא ילד ביולוגי של אחד מבני הזוג מיחסים קודמים. מומחים מעריכים שכיום מספר המשפחות המורכבות בארצות-הברית עולה על זה של המשפחות הגרעיניות. החיים במשפחה בפרק ב' אינם קלים, לא להורים ולא לילדים, נמצא שילדי משפחות אלה סובלים מבעיות בתחומי חיים רבים (Ganong and Coleman 2004).

בהרצאה יאופיינו שישה קשיים רגשיים ייחודיים לילדים בפרק ב': תחושת אבדן, בלבול וחוסר יציבות, פחדים של נטישה וקנאה, קונפליקט נאמנות, תחושת בדידות והרגשת חריגות ובושה.

קיימים מספר עקרונות חשובים להתייחסות ראויה של הורים לקשיים רגשיים של ילדים בפרק ב' (עמית, 2012). ההרצאה תתמקד בעקרון אחד, יסודי וייחודי למשפחות פרק ב', עקרון האיטיות: לא למהר, להתנהל בצורה הדרגתית, תהליכית. יתוארו השלכות עקרון זה בשלושה עניינים רגשיים מרכזיים עבור הילדים במשפחות פרק ב': הפרידה מפרק א', ההסתגלות לבני הזוג החדשים, וההסתגלות לילד או לילדים החדשים אם יש כאלה.

חיים עמית, פסיכולוג חינוכי, מטפל משפחתי מוסמך ויועץ ארגוני, מרצה בנושאים של הורות, זוגיות, משפחה, מחבר הספרים: "הורים כבני אדם", "הורים כמנהיגים" ו"הורים בטוחים בעצמם".

טיפול משפחתי בניכור הורי - ד"ר ענבל קיבסון בר-און ואורית פרידמן

ההרצאה תעסוק בניכור הורי המתייחס למצבים בהם ילד מתנגד לקשר עם אחד מהוריו תחת אקולוגיה של גירושין עתירי קונפליקט מתמשך ומאבקי משמורת (Gardner' 2010). יצירת ניכור הורי כוללת בחובה הבנה כי שני ההורים תורמים להתפתחות הניכור מעצם שיתוף הפעולה המשותף לשמר את הקונפליקט הזוגי ומעצם חשיפתו של הילד למצב זה.

בשנים האחרונות מושג הניכור ההורי מקבל מקום מרכזי בבתי המשפט לענייני משפחה ומשפחות המזוהות כבעלות ניכור הורי נשלחות על ידי השופטים לטיפול משפחתי תחת צו וסנקציות של בית המשפט.

תפיסת העולם של טיפול משפחתי בחידוש קשר: אחריות הורית משותפת: מנכר, מנוכר ואינטראקציה הורית ומשפחתית, יצירת נרטיב משפחתי משותף.

ההרצאה תעסוק בהטמעת והבנת מושג הניכור ההורי, זהו התערבות וטיפול ותציע למידת מודל חדשני בטיפול משפחתי המטפל בחידוש הקשר.

ד"ר ענבל קיבסון בר-און ראש המגמה להפרעות רגשיות ובעיות התנהגות בקרב ילדים ונוער אוניברסיטת חיפה - מומחית של בתי משפט לענייני משפחה בניכור הורי.

אורית פרידמן MA מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת, פסיכותרפיסטית - מומחית של בתי משפט לענייני משפחה בתחום הניכור ההורי

"גשר על מים סוערים" - עידית הוניגמן ומירי ספיר

ההרצאה תציג את פיילוט התיאום ההורי של משרד הרווחה ואשלים הפועל במסגרת התחנות לטיפול משפחתי.

בנוסף יוצגו התפיסות הטיפוליות שיושבות בבסיס המודל המקצועי של התיאום ההורי המיועד למשפחות בתהליכי פרידה וגירושים בעצימות גבוהה.

נתיחס למרכיבים הייחודיים של ההתערבות שמאפשרים לבנות שיתוף פעולה הורי בתוך אורית מאבק.

עידית הוניגמן, מטפלת זוגית ומשפחתית ומדריכה מוסמכת, מלווה מקצועית ומדריכה בפיילוט התיאום ההורי.

מירי ספיר, MSW, אחראית פיילוט התיאום ההורי, משרד הרווחה.

תקצירי מושבים 25.9.19 (11:15-13:00)

מושבים *** המושבים יתנהלו במקביל, ניתן לבחור במושב אחד בכל אחד מימי הכנס.

יום רביעי 25 בספטמבר (11:15-13:00)

מושב מספר 1 - "הולדתו של הורה": המעבר להורות והשפעותיו

דיכאון לאחר לידה כתופעה זוגית: האינטראקציה בין משתנים אישיים לסגנון ההתמודדות הדיאדית של בן הזוג עם דיכאון שלאחר לידה - נועה אורגד ופרופ' משה אלמגור

עבודה זו מתבוננת על תופעת הדיכאון שלאחר הלידה בקרב גברים ובקרב נשים מבעד לתיאוריה המערכתית דיאלקטית פונקציונאלית FDS. ממצאי המחקר הניבו, בעקביות, הבדלים משמעותיים בין שני מדדי הדיכאון. הממצאים מעידים כי הדיכאון של הנשים והדיכאון של הגברים קשורים בסגנון התקשרות שונה. בעוד ההתקשרות של הנשים המדוכאות נוטה להיות בטוחה יותר, כלומר, להיות מוכוונת יותר לתקשורת וקבלת תמיכה מצד האחר המשמעותי- ההתקשרות של הגברים המדוכאים נמצאה כלא בטוחה- מה שעשוי להתבטא בהימנעות מחיפוש אחר עזרה ושיתוף במסגרת הקשר הזוגי. עוד, התוצאות מלמדות כי גם נשים וגם גברים מושפעים מהאופן בו הם מעריכים את איכות ההתמודדות הדיאדית של בן/בת הזוג שלהם/ן. כך, ייתכן כי נשים שאינן מעריכות באופן חיובי את ההתמודדות של בן הזוג, מביעות במסגרת הקשר יותר סימפטומים דיכאוניים, שכוללים הבעה רגשית שלילית וביקורתיות- מה שמגביר את המצוקה של הגברים בתקופה זו, פוגע בתפיסה העצמית שלהם ומוביל להיווצרותם של סימפטומים דיכאוניים.

נועה אורגד, מ.א. פסיכולוגית קלינית ופרופ' משה אלמגור **טיקוצקי** החוג לפסיכולוגיה, אוניברסיטת חיפה, מנהל המעבדה להערכת האישיות, פסיכולוג קליני בכיר, מדריך בטיפול זוגי ומשפחתי, יו"ר האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי, מרכז מפנה חיפה.

מאפיינים אישיים וזוגיים המנבאים מעבר חלק יותר מזוגיות להורות - פרופ' אשכול רפאלי

המעבר להורות הינו שלב מרגש מאוד, אך גם טומן בחובו אתגרים רבים. במחקר אורך מורכב, המלווה 100 זוגות מההיריון הראשון ועד שנתיים אחרי הלידה, אנו מנסים לבחון את ההבדלים המגדריים בתקופה זו, וכן את המאפיינים האישיים והזוגיים של אלו הצולחים את המעבר להורות בצורה טובה יותר.

בהרצאה זו, נשתף בממצאים המלמדים על הקשר בין התמודדות טובה יותר או פחות עם המעבר להורות לבין קווי אישיות נרקיסיסטיים של אמהות ואבות חדשים ו/או תסמינים של הפרעות קשב בקרב ההורים החדשים.

פרופ' אשכול רפאלי פסיכולוג קליני ומדריך חבר סגל במגמה לפסיכולוגיה קלינית של המבוגר באוני' בר-אילן וראש המעבדה לחקר רגש ויחסים בין-אישיים במחלקה לפסיכולוגיה ומרכז גונדה לחקר המח, אוניברסיטת בר-אילן. ממקימי המכון לסכמה תרפיה בישראל.

תקווה וציפיות ריאליסטיות כמשאב זוגי במעבר להורות - ד"ר רוני פשדצקי-שוחט

תקווה וציפיות ריאליסטיות נחשבות לרוב כנחלתו של הפרט. אבל האם תקוותו של האחד יכולה להשפיע לטובה גם על בן הזוג? והאם היא יכולה להשפיע על הסיפוק בזוגיות?

ההרצאה תציג ממצאים מפרויקט דו-שלבי. בחלקו הראשון, ליווינו 100 זוגות במעבר להורות ובחנו את השפעת התקווה על תחושותיהם האישיות של הורים חדשים, וכן על תחושותיהם בתוך הזוגיות ובתפקידם ההורי. בנוסף, נדווח על תוצאות ראשונות ממחקר התערבות חדש המיועד עבור זוגות במעבר להורות, מחקר המשווה את יעילותן של שתי התערבויות טיפוליות שונות ובודק את מנגנוני הפעולה שלהן. אחת מהתערבויות עוסקת בכיול התקווה והציפיות בזוגיות, ואילו השנייה מקנה כלי הרגעה אך לא נוגעת באופן ישיר בנושא הציפיות והתקווה.

ד"ר רוני פשדצקי-שוחט פסיכולוגית קלינית, המחלקה לפסיכולוגיה והמרכז הרב תחומי לחקר המח, אוניברסיטת בר אילן.

מושב מספר 2 - "הורות יוצאת מן הכלל" - הורות מתמודדת במצבי משבר ולחץ

"שלומי קשור בחוט אל שלומך": התמודדות הורים עם פרוץ משבר פסיכוטי ראשון בקרב בוגרים צעירים - ד"ר עמית ימין

פרוץ משבר פסיכוטי ראשון בקרב צעירים הנו אירוע טראומטי עבור כל בני המשפחה, אותו הורים מתארים לעתים קרובות כ'קו פרשת מים', שהחיים אחריו אינם כשהיו. בהרצאה תתואר התמודדות הורים עם המשבר והשפעתו על מעגל החיים המשפחתי, תוך התמקדות בהורים לצעירים בתחילת חייהם הבוגרים, שחווים לראשונה פסיכוזה. תתואר תכנית טיפול מערכתית ייחודית, 'נויגייט' (NAVIGATE), המיועדת לסייע לאנשים צעירים שחווים לראשונה משבר פסיכוטי ולבני משפחותיהם לחזור למסלול החיים ולקדם שאיפות ומטרות אישיות. לאור מחקרים עדכניים, על פיהם ככל שמקדימים להתערב לאחר פרוץ המשבר, יש לכך השפעה מיטיבה בהמשך, פותחה תכנית עבודה משולבת על פי מודל מובנה וחדשני שבה צוות רב מקצועי (מטפל אישי ומשפחתי, פסיכיאטר ומלווה תעסוקה והשכלה) בונה יחד עם הצעיר ובני המשפחה תכנית טיפול מותאמת אישית לו ולהוריו. (Kane et al., 2016).

ההרצאה תתמקד בתכנית ההתערבות במשפחה (הורים בד"כ), בהבנה ועיבוד של המשבר הפסיכוטי והשפעותיו על המשפחה כולה, תוך זיהוי גורמי חוסן וחיזוקם ופיתוח יכולת ההורים ללוות ולתמוך בצעיר, לצד הקשבה לצרכים שלהם.

ד"ר עמית ימין, Ph.D, MSW, מדריכה ומטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת, מדריכה בכירה בשיקום בבריאות הנפש, מרצה בבית הספר לעבודה סוציאלית באוני' תל-אביב ובבית הספר הארצי לשיקום בבריאות הנפש, הקריה האקדמית אונו.

"הורות במצור" - שילוב של EMDR, AIP- Adaptive Information Processing והבנה מערכתית בעזרה להורים בהתמודדות עם מצבי מצוקה חיצוניים - תולי פלינט

משפחות הנמצאות במצבי מצוקה חיצוניים מוצאות עצמן לעיתים במצב של "מצור" - איום חיצוני אשר מייצר לחץ פנימי, מה שעלול לגרום לאובדן תפקוד משפחתי ולמצב שבו בני המשפחה מהווים טריגר טראומטי אחד לשני. על פי הגישה המערכתית הרואה את המשפחה "כשלם", ניתן לנתח וליישם הבנה תאורטית ושיטות טיפול שמתאימות ליחיד נפגע הטראומה גם למערכת המשפחתית. שילוב EMDR לטיפול בטראומה עם המודל המערכתי ומודל ה AIP, daptive-Information-Processing. המציע הבנת תהליכי יצירת הזיכרון ובייחוד זיכרון טראומתי מאפשר דרכים נוספות לעבודה עם משפחות הנמצאות במצבי "מצור". מטרת העבודה עם משפחות במצבים אלו היא כפולה: חידוש הקשרים המיטיבים בין בני המשפחה כששוב הם מהווים משאב חיובי אחד לשני ואיפשר עיבוד של הטראומה(ות) בתוך המסגרת המשפחתית.

בהרצאה יוצג הדמיון בין מושגים ושיטות עבודה עם מטופלים נפגעי טראומה ועם משפחות נפגעות טראומה ודרך תיאור מקרה אראה כיצד מודל ה AIP, הבנת המשפחה כשלם ושילוב כלים מעולם ה EMDR מאפשר החלמה. בנוסף אראה כיצד ה Identified Patient כ"מחזיק הזיכרון הטראומתי" בשילוב עם Internal Family system EMDR וכלים מתחום הטיפול המשפחתי מאפשרת עבודה משפחתית יעילה ומהירה.

תולי פלינט, עו"ס קליני, דוקטורנט. מטפל ומדריך EMDR מוסמך, Somatic Experiencing (SEP). Practitioner מטפל זוגי ומשפחתי מוסמך. מומחה בטראומה ופוסט טראומה. מטפל ומדריך במשרד הבטחון, מרצה ומדריך בגופים ארגוניים אחרים, ובקליניקה פרטית בתל אביב.

טיפול משפחתי ממוקד צמיחה במצב של איום מתמשך - ד"ר רתם שטרנברג

מעל ל-15 שנים אוכלוסיית יישובי עוטף עזה, חיה תחת איום בטחוני. בשנת 2008, הוקמו חמישה מרכזי חוסן בשדרות ובמועצות האזוריות הסמוכות לרצועת עזה, כשבכל מרכז, יחידה קלינית הכוללת מגוון מטפלים מדיסציפלינות שונות, במטרה לסייע לאוכלוסייה בהתמודדות עם האיום המתמשך. בשונה מהנטייה שאפיינה יחידות אלו בראשיתן, כאשר המענים ניתנו בעיקר בעזרת טיפול בילדים, מתפתחת ומתרחבת בשנים האחרונות מגמה למתן מענה באמצעות טיפול בהורות. מתחדדת ההבנה, כי ההורים זקוקים לתמיכה והדרכה, על מנת לאפשר לילדיהם בניית מערכת התקשרות בטוחה, בתוך מציאות מאד לא בטוחה. היכולת של ההורים לאפשר הסתובבות בטוחה וליצור הזדמנויות למשחק, הנאה ובילוי משותפים, קשה ומאתגרת. האירועים הביטחוניים המתמשכים מייצרים השלכות רגשיות קשות הן אצל ההורים והן אצל הילדים. לאור כך, מתברר יותר ויותר הצורך לפתח אצל ההורים משאבים להתמודדות.

בהרצאה יוצג מודל תאורטי ויישומי לטיפול בהורות ממוקד צמיחה במצב של איום מתמשך. מושגים כמו וויסות רגשי; מערכת התקשרות וחקירה ומשחקיות (Playfulness) הלקוחים מתוך ספרה של פרופ' כהן (2017) - טיפול בהורות - כמו גם: מציאות משותפת, סטינג וגבולות בטיפול ופיתוח נרטיב משפחתי מצמיח, יהוו את המסגרת המושגית להרצאה. יוצגו חלקים מתוך טיפולים, המתארים וממחישים את דרך העבודה.

ד"ר רתם שטרנברג - מטפלת משפחתית ומדריכה מוסמכת - מטפלת ומדריכה במרכזי החוסן, עובדת סוציאלית, מטפלת בטראומה בעזרת SI, EMDR, FOT, SE, AEDP.

מושב מספר 3 - "איזה מין הורות" - מי הזיז את התשוקה שלי?

"משידת ההחלה לחדר המיטות" - נורית שילה בן הרוש

במעבר שבין היות זוג לבין היות הורים מתחוללים שינויים רבים ביניהם שינויים במיניות. השינויים מתחוללים הן אצל הנשים והן אצל הגברים בזוגות הטרנסקסואלים והומוסקסואלים. מדובר על שינויים פיזיולוגיים ונפשיים כאחד המשפיעים זה על זה באופן הדדי וקורים החל מתקופת ההריון, במהלך הלידה ותקופת משכב הלידה ובמהלך גידול הילדים.

בשלב השונים, נפגוש דיספונקציות מיניות שונות כגון: חוסר/הפחתה בחשק מיני, בעיות בזקפה אצל הגבר ועוררות אצל האישה, בעיות כאב בעת קיום יחסי מין וקשיים בהגעה לאורגזמה אצל האישה ובשפיכה מהירה/מעוכבת אצל הגבר.

למיניות ההורית ולקיומה חשיבות רבה הן עבור ההורים עצמם ורווחתם הנפשית והזוגית, כמו גם, בפיתוח תודעת מיניות בריאה אצל ילדיהם. בהרצאה אסקור את השינויים המתרחשים במיניות בעקבות המעבר מזוגיות להורות, את ההתמודדות עם אותם שינויים ואת ההתערבויות הטיפוליות במסגרת הטיפול הזוגי, תוך הבאת דוגמאות מקליניקה.

נורית שילה בן הרוש - עו"ס M.S.W., פסיכותרפיסטית פסיכואנליטית, מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת בתהליך הסמכה להדרכה, מטפלת מינית מוסמכת. קליניקה פרטית.

"איך לדבר מיניות עם ילדנו" - לי ראובני בר דוד

במשפחות רבות, מיניות היא נושא אפוף טאבו, מאתגר וקשה לשיחה. הורים רבים מעדיפים לדחות את העיסוק בתכנים אלו לגיל מאוחר ככל הניתן, או לחכות עד פניית הילד אליהם, מאחר והם חשים שאין להם את הכלים והבטחון לפתוח בשיחה אודות אינטימיות, מגע, בחירות מיניות בכלל ויחסי מין בפרט. הורים חוששים כי שיחה גלויה ופתוחה תעודד את ילדיהם לעסוק בנושא, ואולי אף תתפרש כעידוד לכך. למעשה, ההפך הוא הנכון, ככל שאנחנו מאפשרים לילדנו עיבוד, מילים וקשת של רגשות לתחושות ולמחשבות שלנו ביחס למיניות, כך גיל קיום יחסי המין עולה, והוא איננו זירה של מאבקי כוחות, אלא מרחב להנאה.

לרוע המזל, בתרבות המסכים, ילדים נחשפים בגיל צעיר לתכנים מיניים בוטים והם חסרי כלים לעיבוד החוויות הנוצרות בתוכם מפאת החשיפה. כך שאין לנו את הפריבילגיה לא לעסוק בנושא באופן יזום. הנכחת השיח אודות מיניות בבית באופן מותאם גיל, מגדר ותרבות, תאפשר מרחב שיחה בריא, מווסת, ומותאם, השולח מסר ברור שמיניות הינו נושא שיחה לגיטימי וחשוב שנועד להעניק לילדים כלים וידע לקבלת החלטות מושכלות על חייהם/ן האינטימיים, הזוגיים והמיניים.

לי ראובני בר דוד, MSW, מדריכה ומטפלת מינית מוסמכת, תואר שני בע"ס ותואר שני נוסף בלימודי מגדר, מטפלת זוגית בשיטת EFT, מחברת הספרים "מיטה ויחסי- מדריך מיניות למתבגרים/ות" ו"אמא בטן אמא לב".

תשוקה בחיי היום יום" - גבו וייס

ההרצאה תעסוק בפיתוח דיאלוג פנימי עם התשוקה המינית שלנו. דיאלוג המאפשר התבוננות על הקשר שלנו עם התשוקה, לאורך השלבים השונים בחיי הזוגיות וההורות.

נוכל לחקור את הקשר הזה בעדינות ובחמלה-עצמית, עם שימת לב לרגשות, לעמדות ולמוטיבציות שלנו בייחס למה שעולה משיח פנימי זה.

גבו וייס, פסיכותרפיסט ומטפל זוגי, טיפול ממוקד חמלה (CFT) ובודותרפיה. מלמד בתכנית לטיפול מיני ובתכנית לתרפיה מבוססת מיינדפולנס, אוניברסיטת בר אילן.

"פצעים ונשיקות" - זוגות ללא יחסי מין וללא מיניות - מיכל ניר

ההרצאה תעסוק בזוגות, אשר חיים ללא יחסי מין וללא מיניות שנים רבות. זאת לצד הורות בעלת מגע מיטיב בינם לבין ילדיהם. ננסה להתבונן על התופעה דרך התפיסה הויניקוטיאנית על העדר מרחב מעברי מופנם, דרך מושג הרטריות הבודהיסטי, על "הכנסת המיניות למערה" ודרך התבוננות על בושה ועל קנאה. ההרצאה תעסוק בתפקיד המטפל כמחזיק התקווה, זאת כאשר אין לה ביטוי ועדות תקופות ארוכות.

מיכל ניר M.S.W., מטפלת ומדריכה בטיפול מיני, זוגי ומשפחתי. פסיכותרפיה-פסיכואנליטית וגופנית. מרכזת התכנית לטיפול מיני, אוניברסיטת בר אילן.

תקצירי מושבים 25.9.19 (11:15-13:00)

מושב מספר 4 - "הורות בגרסה מעודכנת": סוגיות ואתגרים עכשוויים

שימושים במסכים של נוער ומבוגרים בעידן הדיגיטלי - הגישה המוטיבציונית והתגובה ההורית והמשפחתית המותאמת - דר' אילן וולקוב

בשנים האחרונות השימוש במסכים הינו חלק בלתי נפרד מהחיים, בתחומי התעסוקה, לצרכים אקדמיים ועם כניסת הרשתות החברתיות גם לאינטקאציות בין-אישיות.

בהרצאה נדון מתי השימוש הוא לגיטימי ומתי הוא הופך לשימוש לרעה והתמכרות, בדגש על התמכרות למשחקי מחשב בנוער. נדון בגישה המוטיבציונית שבאמצעותה מטפלים במצבי שימוש יתר ובתפקיד החשוב של בני המשפחה, מתי בן משפחה או אפילו מטפל הופך מבלי משים למשתף פעולה עם השימוש ומה נדרש כדי לעזור לאדם עצמו כדי להפחית את השימוש ולנהל חיים תפקודיים.

דר' אילן וולקוב, פסיכיאטר מתמחה (התמכרויות), מרכז ד"ר טל המרכז הפרטי הרב מקצועי הגדול בישראל.

טיפול ממוקד קשר עבור בוגרים צעירים להט"בים והוריהם הלא מקבלים- פרופ' גארי דיימונד

טיפול ממוקד קשר (Relationship Focused Therapy; Diamond et al, 2018) הינו טיפול מוגבל בזמן, אשר עוצב במיוחד על מנת לעזור ללהט"בים בני 21-45 והוריהם לאחות קרעים במערכת היחסים שנוצרו סביב הקושי של ההורים בקבלת הזהות המינית ו\או המגדרית של ילדם. מטרת הטיפול היא לעזור לבוגרים צעירים והוריהם לבנות מערכת יחסים אוהבת, פתוחה, בטוחה ומספקת יותר. בהרצאה אתאר את הטיפול, כולל את רקע התיאורטי, אציג דוגמאות קליניות, ואציג נתונים לגבי יעילות ותהליך הטיפול.

פרופ' גארי דיימונד הוא פסיכולוג קליני, מטפל משפחתי וחבר סגל בכיר במחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. בנוסף הוא גם מנהל הקליניקה הקהילתית של המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון. ניתן לקרוא עוד על עבודתו באתר: www.bgupsychotherapyresearch.org

הורות מוצפת ומתעשתת - חלי ברק שטיין

מה המאפיינים של ההורות העכשווית? במה היא שונה מזו שאנו מכירים בעבר? מניסיוני המקצועי ואינספור מפגשים עם הורים אני רוצה להציע שמה שמאפיין ומייחד את ההורות העכשווית זוהי ההצפה הרגשית. ההצפה הרגשית מעכבת את היכולת לחשיבה עניינית, למנטליזציה וליישום כוונות טובות של ההורים במציאות העכשווית המורכבת של גידול וחינוך ילדים. מקור ההצפה מגוון, למשל עומסי החיים המציאותיים, ציפיות גבוהות של ההורים מעצמם ומהילדים, פגיעות נרקיסיסטיות, בלבול ערכים ומטרות ומתח וחרדה מול השפעות המודרניזציה (מסכים וכדומה). ההצפות הרגשיות גורמות לפגיעה בתפקודי הקורטקס ובשיקול הדעת ולתגובות Fight Freeze מהירות והישרדותיות מהמוח הלימבי ומהאמיגדלה. תגובות לימביות אינן מספיקות כדי להתמודד עם מצבי הורות מורכבים. זו הסיבה שהורים רבים "יודעים מה צריך לעשות". כשהם רגועים ופנויים הם אמפטיים, קשובים, יודעים לשים גבולות ולכוון את הדרך הערכית של ילדיהם. אך בזמן הצפה, מתעוררים כעס, חרדה, בושה, אשמה, האשמה ופגיעה בערך של ההורים והילדים. האתגר בהורות המודרנית הוא לזהות את מוקדי ההצפה, להקטין את נזקיה ולחזק את אסטרטגיות ההתעשתות והויסות העצמי של ההורים. כך יוכלו לתפקד בתוך 'טווח היעילות שלהם' ולממש את פוטנציאל ההורות שלהם במציאות הורית מודרנית ומורכבת.

בהרצאה איישם מושגים מתאוריית Somatic experiencing של פיטר ליון לתחום ההורות המודרנית.

חלי ברק שטיין, פסיכולוגית חינוכית מומחית, מנחת קבוצות, מטפלת בילדים, הורים, זוגות. מחברת הספרים - "בגובה העיניים", "תקשיבו לי רגע", "כשהילדים יוצאים מהבית". מנהלת האתר www.helibarak.com

מושב מספר 5 - "הורות מחוץ לקופסא": על גוונים שונים של הורות ומשפחה

הורות יחידנית: מחקר והשלכות מעשיות - ד"ר דרור אורן

במחקר ראשוני מסוגו בישראל נבדקה החוויה ההורית וסגנונות ההתקשרות של הורים יחידניים. נמצא כי מרבית היחידניים מבחירה, חוו את הבחירה לגדל לבד, כסוג של אילוץ הנובע מרצונם לא לוותר על מימוש ההורות. רובם, אבות כאימהות, נעזרים בהוריהם באופן משמעותי וחלקם אף עברו לחיות לצידם לתקופה של שנה עד שלוש. כיוונים ראשוניים הראו כי ניתן לחלק את היחידניים לשלוש קבוצות: הראשונה והגדולה ביותר מורכבת מאנשים שהיו בקשרים משמעותיים לאורך השנים ועקב העדר קשר מספק מחייב בתקופה מכריעה, הפרידו את מסלול ההורות מהזוגיות. בקבוצה השנייה, דווחו על מערכות יחסים מורכבות ולא יציבות בילדות ובבגרות. בקבוצה השלישית המצומצמת היו אימהות שחשו מאז ומתמיד שכנראה יהיו רווקות והיחידנות כמבנה משפחתי אפשרה להן לממש הורות. עוד נמצא כי סגנונות ההתקשרות בקבוצה הראשונה היו בעיקר התקשרות בטוחה, בשנייה לא מאורגנת ובשלישית חרדה או נמנעת. השיח העלה דילמות משותפות כמו: מה לספר לילדים ומתי, כיצד להתמודד עם החברה, שאלות לגבי העתיד, השפעת העדר מודל הורי ונוכחות בן/בת המין השני. המחקר הוביל לרעיונות ולהצעות בעניין התהליך שניתן לבצע גם טרם ההורות וכמובן במהלכה, בנושאים כמו: משמעות דרך יצירת הנרטיב והעברתו, הכנסת דמויות נוספות, מחשבות לגבי תכנון גודל המשפחה ועוד. רעיונות מעשיים להורים יחידניים ולאנשי המקצוע העובדים איתם, יוצגו בהרצאה.

ד"ר דרור אורן - (PhD), פסיכולוג קליני וחינוכי מנחה. מלמד ומדריך בתוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטאות, בתחנות ושירותים טיפוליים ובקליניקה פרטית. מחבר "הורות במחשבה שנייה", "הורות יחידנית- לגדל ילד לבד" ומפתח שותף ל"מדברים גירושים".

אבות גאים בעזרת פונדקאות: בין האישי לחברתי - פרופ' עדיטל בן ארי וד"ר מאיה צפתי

ההרצאה תעסוק בתמורות החברתיות אשר עצבו את ההורות הגאה ואשר הובילו לבחירה ההולכת וגוברת של אבות גאים, יחידניים או הנמצאים בזוגיות בהורות באמצעות פונדקאות, המתרחשת במסגרת ההבניה החברתית של ההורות כמורכבת עדיין מתפקידים ממוגדרים של "אבהות" ואימהות". בהרצאה נציג את הדיאלוג אותו מקיימת ההורות הגאה עם תפקידים אלו אל עבר מושג ההורות, שאינו מכיל את החלוקה הדיכוטומית בין הורות נשית לגברית (Patterson, 2006). נבחן את מושג ומבנה המשפחה האבהית הבלעדית ואת הקשרה למיתוסים ולתפיסות חברתיות מסורתיות כמו גם ליחסי הכוח ומיקומים חברתיים. נבחן כיצד ההורות הגאה מאתגרת את השיח ההורי הקיים, חוצה גבולות מגדריים, ומאפשרת את שינויים. כמו כן, נבחן את ההורות הגאה כחלק ממגמה מתרחבת אשר מובילה לקראת הכלתו של האב, שבעבר הודר למיקום שולי ביחסו אל הילד, אל עבר מקום מרכזי יותר ביחסיו עם ילדיו. נסכם בבדיקת התזוזה החברתית שחלה לכיוון ההורות כמושג המקיים יחסים דיאלקטיים של שינוי והמשכיות עם הנרטיבים המסורתיים של אבהות ואימהות. זאת כאשר המשפחה הגאה הנוצרת בעזרת פונדקאות מבשרת משקפת ומעמיקה תהליך חברתי זה. נבחן כיצד תהליכים חברתיים אלו המתרחשים ברמת המקרו משפיעים על האבות ברמת המיקרו המשפחתית היום יומית וברמת האינטראקציה עם הילד וכן בעת תהליך הבניית הזהות ההורית שלהם עצמם. כמו כן נבחן כיצד התהליכים ברמה החברתית משפיעים על עיצוב הזהות העצמית של האבות ועל תחושת הרווחה הנפשית (wellness) ותחושת הסוכנות (agency) שלהם.

פרופסור עדיטל בן ארי - ראש המרכז ללימוד ולחקר המשפחה, בית ספר לעבודה סוציאלית אוניברסיטת חיפה.

ד"ר מאיה צפתי - עמיתת מחקר במרכז ללימוד ולחקר המשפחה באוניברסיטת חיפה ופוסט דוקטורנטית במכון נבט למחקר מודע הקשר באוניברסיטה העברית.

משפחה להט"בית בעידן הפוסטמודרני - ד"ר אלון אורן

ההרצאה תעסוק ב-3 אתגרים עימם מתמודדים חברי המשפחה ההומו-לסבית- "אחרות" (otherness), שייכות (belonging) ומימוש עצמי (self-actualization) כל אחד מהם צפוי שיהיה דומיננטי בשלב אחר של התפתחות המשפחה. "אחרות" מייצג את העיסוק של חברי המשפחה בשאלת היכולת של המשפחה להתמקם במרכז המפה החברתית. שייכות, מייצג עיסוק של המשפחה בנוגע ליכולת להרגיש חלק אינטגרלי במשפחה בעלת מבנה משפחתי אחר. מימוש עצמי, מייצג עיסוק של החברים בנוגע למידת החופש לביטוי מגדר ותפקודי מגדר במשפחה בה שני ההורים הם מאותו המגדר. כל אחד מהם צפוי שיהיה דומיננטי בשלב אחר של התפתחות המשפחה. בהרצאה אסביר את המשמעות של כל אתגר ואשרטט מודל המתאר את הדומיננטיות של כל אחד מהם לאורך תהליך בניית המשפחה.

ד"ר אלון אורן, PHD בעבודה סוציאלית, מרצה בביה"ס לעבודה סוציאלית אוניברסיטת חיפה, מטפל ומדריך משפחתי מוסמך.

תקצירי הסדנאות 24.9.19 (17:30-15:30)

סדנאות *** הסדנאות תתנהלנה במקביל, ניתן לבחור בסדנה אחת בכל אחד מימי הכנס.

יום שלישי, 24.9.19 (17:30-15:30)

חדש! המשאלות העומדות מאחורי הורות מיטיבה, המשאלות העומדות מאחורי הורות מגדלת - שמואל גרזי עקב מספר המשתתפים הרב אנו שמחים להוסיף בחירה נוספת גם היא בעלת אופי הרצאתי.

הניסיון להבין מגמות של בני זוג בניסיונם להיות הורים לילדיהם, יכול להוביל למספר רב של ממדים המאפשרים הבנה של מגמות אלה. ההרצאה/ סדנה הנוכחית תנסה לרכז מגמות אלה לכדי שתי מגמות שכיחות שכל אחד מבני הזוג נסחף אליו, או משנה כיוון בהתאם לצרכיו ולהבנתו את מפת הדרכים של ההורות.

המגמה האחת היא המגמה של הניסיון לבנות הורות מיטיבה. זו הורות המאפשרת לילד לגדול בתוך חממה מגנה ומזינה הנתפסת כעולם שכולו טוב. המגמה השנייה היא המגמה לנסות לעזור לילדים להיחשף אל עולם הקשר הבין אישי ואל עולם היחסים ולהתמודד עם האתגרים שהחיים מזמנים להם חדשות לבקרים.

אחת הסוגיות המרכזיות במפגש בין שתי מגמות אלה היא סוגיית הנכונות לפגוש מצבים של כאב רגשי, של חוסר, של פרידה וכד'.

שתי המגמות הללו חיוניות לצמיחתו של כל ילד. השאלות הנשאלות לנוכח מגמות אלה הן הדינמיקה הנוצרת בין בני הזוג במפגש בין המגמות השונות האלה.

בניסיון להיכנס אל עומק המגמות האלה יעשה ניסיון לחשוף את הדיאלוג שבין המשאלות החבויות מתחת לכל מגמה, לצד הצרכים של ההורים ושל הילד בהגיעם לצמתים משמעותיים בתהליך ההורות. ננסה להתייחס לדינמיקה הבין אישית במשפחות אלה, לצד הניסיון לחפש דרכים טיפוליות במצבים השונים העולים מן הקונפליקט הבלתי נמנע הזה.

מר שמואל גרזי הינו פסיכולוג קליני מומחה ופסיכואנליטיקאי מנחה. מלמד ומדריך בבתי הספר לפסיכותרפיה בחיפה; מטפל בפסיכותרפיה ובפסיכואנליזה אינדיבידואלית וכן בטיפול זוגי בגישה דינמית. חבר באגודה של פסיכואנליטיקאים אירופאים המטפלים וכותבים על טראומה.

תקצירי הסדנאות 25.9.19 (14:00-16:00)

סדנאות *** הסדנאות תתנהלנה במקביל, ניתן לבחור בסדנה אחת בכל אחד מימי הכנס.

יום רביעי, 25.9.19 (14:00-16:00)

חדש! "אהבה הורית- אהבה פולנית" - דר' עומר לנס | "ההורה כעוגן ערכי" - ענת גרתי חדש! עקב מספר המשתתפים הרב אנו שמחים להוסיף בחירה נוספת גם היא בעלת אופי הרצאתי.

הרצאה א': במאמריה פורצי הדרך, העזה מלאני קליין לטעון את מה שכל יוצא פולניה יודע ויונק מלידתו ביחד עם חלב אמו- והוא- שכל אהבה ונתינה משמעותית מבוססת על תחושת אשמה. מה שקליין ידעה וההורה הישראלי הממוצע מכחיש, הנו שהאשמה מתעוררת על רקע רגשות השנאה הצמודים כעסקת חבילה בלתי ניתנת לפרימה ליחסי האהבה בין ההורה לילד. ההרצאה תעסוק בטיבם הייחודי של יחסי האהבה- שנאה באופן כללי וביטויים בהורות כמקרה פרטי.

דר' עומר לנס- ראש אשכול משפחה בתואר השני, המכללה האקדמית תל-חי, מנהל שותף בביה"ס לפסיכותרפיה "דעת", מדריך צוותים טיפוליים במסגרות שונות.

הרצאה ב': ערך הוא מושג חמקמק. מצד אחד, כולנו כולנו משתמשים בו ביומיום אך מאידך, לא תמיד יודעים כיצד לשלב אותו בעבודתנו הטיפולית. בהרצאה אציג את התפיסה, המתודולוגיה והכלים שיאפשרו לנו להשתמש בעולם הערכים בתוך הקליניקה, ולעבוד בצורה אפקטיבית עם ערכים בטיפול משפחתי. אפתח את ההרצאה בהיכרות עם מודל הערכים של פרופ' דולן, 3Es Tri-axial, אשר עוסק באיזון מערכת הערכים לאורך שלוש צירים - הציר הרגשי אישי (Emotional-developmental axis), החברתי מוסרי (Ethical-social axis) והכלכלי פרגמטי (Economic-pragmatic axis). בהמשך אציג מקרה של עבודה שנעשתה עם משפחה על פי המודל של "ההורה כעוגן ערכי" המבוסס על המודל של דולן. כפי שעוגן נועד לרתק כלי שיט למקום מסוים בים, מבלי שייסחף על ידי הרוח, הגלים וכו... כך "עוגן ערכי" נועד לרתק את האדם למרחב התנהלות נכון מבלי שייסחף על ידי לחצים מבפנים (תוך אישי) או מבחוץ (בין אישי).

אנו נלמד, דרך המודל ושימוש במטפורת העוגן, כיצד לאפשר למשפחות לא רק לדבר על ערכים, אלא לחנך אליהם.

ענת גרתי - היא פסיכולוגית, מטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת, מאמנת בכירה מוסמכת (MCIL), יועצת ארגונית ומנחת קבוצות. ענת היא דוקטורנטית באוניברסיטת חיפה, חברת צוות במכון שינוי ומרצה באוניברסיטת בר אילן ובמכללת לוויןסקי. כמו כן, משמשת כפסיכולוגית במרכז הישראלי לערכים ומחברת הספר "המשפחה/ההורה כעוגן ערכי, בהוצאת המרכז לערכים בישראל; The parent as a value Anchor, published by Gestion M.D.S.

ארגון והרשמה

מיקום הכנס:

הכנס יתקיים במרכז הכרמל. מרכז התרבות - אולם רפפורט, שד' הנשיא 140, חיפה

הגעה לכנס:

בנוסף להגעה ברכב הפרטי, ניתן ונוח להגיע למרכז הכרמל גם בתחבורה ציבורית.

חניה:

חניון מסודר נמצא במקום, החנייה כרוכה בתשלום.

הכנס כולל:

הרצאות מליאה, מושבים מקבילים וסדנאות מקצועיות (יש לבחור במעמד הרישום לכנס). ארוחת צהריים קלה בכל אחד מימי הכנס, כיבוד ושתייה לאורך היום וארוחת ערב חגיגית ומופע חגיגי לכלל המשתתפים.

למועמדים להסמכה להדרכה - השתתפות בכל שלושת ימי הכנס תוכר כ- 28 שעות לימוד "בסוגיות בטיפול זוגי ומשפחתי".

למתמחים בטיפול זוגי ומשפחתי - השתתפות בשלושת ימי הכנס תוכר ע"י מועצת הסמכה כשווה ל- 10 שעות הדרכה פרטנית.

לינה:

אנו מציעים תעריף לינה מוזל לימי הכנס במלון דן פנורמה הממוקם במרכז הכרמל, 10 דקות הליכה מאולם הכנס. חדרים נוחים, שירותי ספא ובריכה. (לתעריפי החדרים ואופן ההזמנה ראה פירוט בהמשך).

דמי השתתפות:

קדם כנס בלבד 23 בספטמבר 2019	יום כנס אחד בלבד 24 או 25 בספטמבר 2019	2 ימי הכנס בלבד 24-25.9.19	2 ימים מלאים (קדם כנס ויום ראשון של הכנס) 23-24.9.19	3 ימים מלאים שני-רביעי 23-25.9.19	חבר אגודה
720	420	780	1080	1320	אורח
840	540	900	1200	1560	סטודנט
540	315	540	810	990	

*** ניתן לחלק את התשלום עד 4 תשלומים ללא ריבית.

- עד יום שני 19.8.19 ניתן לבטל את ההרשמה ולקבל החזר כספי בניכוי 10% דמי רישום.
- החל מיום שלישי 20.8.19 ועד יום ראשון 8.9.19 החזר כספי בניכוי 30% דמי ביטול.
- החל מיום שני 9.9.19 לא ניתן יהיה לקבל החזר כספי.

לינה בחיפה במהלך הכנס:

הרישום ללינה מתבצע בנפרד וישירות מול חברת "צוקי יעלים" ובאחריותה.

טלפון לביצוע ההרשמה - נועה 073-2409600 שלוחה 0

אברהם 054-6141141

המחירים כוללים מע"מ

המחירים זהים לכלל משתתפי הכנס

ניתן לצרף ללינה בחדר גם מלווה שלא משתתף בכנס

עלות לילה על בסיס לינה וארוחת בוקר	אדם בחדר זוגי
330	אדם בחדר יחיד
595	אדם בחדר לשלושה
290	

לכבוד: האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי
 היצירה 11 ב', ת.ד. 2628, רעננה
 טל': 09-7467064 פקס: 09-7467065
 office@mishpaha.org.il | www.mishpaha.org.il

לביצוע ההרשמה באופן מקוון לחץ כאן

שם משפחה ופרטי: _____

כתובת: _____

טלפון נייד: _____

כתובת דוא"ל: _____

חבר באגודה: כן / לא (נא לסמן)

ס"ח לתשלום:

ניתן לשלם עד ארבעה תשלומים

בכרטיס אשראי מסוג:

ויזה | ישראלכרט | אמריקן אקספרס | דיינרס

מספרו: _____

תוקף: _____ שלוש ספרות בגב הכרטיס: _____

ת.ז של בעל הכרטיס: _____

מס' תשלומים: 1 | 2 | 3 | 4